یادداشت

وحید حاجی‌پور

چند نکته درباره قطع واردات گاز ترکمنستان

با قطع صادرات گاز ترکمنستان به ایران طی چندروز گذشته، هر یک از رسانه‌ها به فراخور نزدیکی به هر کدام از جناح‌های سیاسی، تحلیل‌هایی را راهی خروجی خود کردند که فرسنگ‌ها با واقعیت دور است؛ چه آنکه عده‌ای وضعیت به‌وجود آمده را به دولت قبل نسبت می‌دهند و چه آنان که قطع گاز را حاصل از کارافتادگی وزارت نفت می‌دانند.

اینکه وضعیت قطعی گاز تا به امروز برای کشور دردسرآفرین نشده است مایه بسی خوشحالی است اما بهتر است به چند نکته کلیدی در این ماجرا اشاره داشت و بدون غرض ورزی و نگاه سیاسی مسائل را تجزیه و تحلیل کرد. در ادامه چند ادعا مطرح شده و پاسخ‌هایی نیز ارائه می‌شود:

۱- «دولت قبل تسلیم فشارها شد و این دولت از موضع عزتمندی کشور روبه‌روی ترکمنستان قرار گرفت.»

قطعاً مخاطبان به‌خوبی سرمای وحشتناک سال ۸۶ را در خاطر دارند؛ سالی که سرمایی طاقت‌فرسا، جان دهها نفر از هموطنان را گرفت و بحرانی عمیق در کشور به‌وجود آورد. در زمستان سال ۸۶ ترکمن‌ها پای خود را روی گلوی گازی کشور گذاشتند و مصرانه خواستار افزایش آنی قیمت گاز شدند. مجموع مذاکرات سیاسی و اقتصادی با حضور چهره‌هایی مانند علی لاریجانی، منوچهر متکی، غلامحسین نوذری، مرحوم علی کردان و... با ترکمن‌ها راه به جایی نبرد و آنها «فقط» افزایش قیمت گاز را طلب کردند که با توجه به نیاز ایران به گاز ترکمن‌ها، موافقت شد قیمت گاز طبق فرمول افزایش پیدا کند. مشخص است که چنین معامله‌ای با ترکمن‌ها نه از سر خفت بلکه از سر تدبیر و اجبار منبعث از قیمت منطقه‌ای بوده است زیرا سرمای جانسوز آن سال چاره‌ای را جز عمل به تعهد پیش پای مسئولان کشور نگذاشته بود و شک ندارید اگر مسئولان امروزی هم بودند تن به چنین معامله‌ای می‌دادند، لذا بی‌انصافی است بدون توجه به ظرف زمان و شرایط کشور، چنین تحلیل‌های خامی نگاشته شود.

عزت کشور را نمی‌توان در «یک‌دندگی» و «لجبازی خلاصه کرد و باید با توجه به «نیازها» به مدیریت پرداخت. آن روز نیاز کشور به گاز وارداتی بود و امروز هم است ولی با چند تفاوت که از آن عبور می‌کنیم.

۲- «در دولت گذشته قیمت ۹ برابر شد و مسئولان آن دوره مقصر اصلی هستند.»

تا زمانی که جریان گاز قطع نشد هیچ کس از این موضوع خبر نداشت ولی به محض قطع صادرات از سوی طرف ترکمنی، شرکت ملی گاز ایران طی بیانیه‌ای اعلام کرد که گاز قطع شده است و عاملش تصمیم دولت قبل مبنی بر ۹ برابر کردن قیمت گاز وارداتی است. در واقع شرکت ملی گاز برای سرپوش گذاشتن بر بخشی از قصور خود آدرس گذشته را زیرنویس کرد تا به افکار عمومی خط دهد. متأسفانه برخی رسانه‌های همسو با دولت بدون توجه به اصول قراردادهای گازی نکاتی را بولد کردند که با واقعیات همخوانی ندارد.

اصولاً نرخ گاز صادراتی ثابت نیست و بر اساس قیمت نفت و نوسان‌های قیمتی افزایش یا کاهش می‌یابد. در قرارداد ترکمنستان ماجرا از دو موضوع بیشتر خارج نیست: یا قیمت ثابت است ولی در قرارداد گفته شده در صورت درخواست یکی از طرفین، قیمت گاز مورد تجدیدنظر قرار خواهد گرفت یا فرمولی در نظر گرفته می‌شود که متأثر از قیمت نفت و گازوئیل است و بر اساس آن قیمت هر هزار متر مکعب گاز طبیعی افزایش و کاهش پیدا می‌کند.

هنوز کسی از مفاد قرارداد گازی ایران و ترکمنستان اطلاع دقیقی ندارد اما اگر بخواهیم روی سناریوی دوم تحلیلی داشته باشیم باید در نظر بگیریم روزی که قیمت هر هزار متر مکعب گاز ترکمنستان به ایران ۴۲ دلار بود قیمت نفت کمتر از ۲۰ دلار بود ولی از سال ۸۴ به بعد قیمت نفت به‌شدت صعودی شد و روی قیمت گاز تأثیر گذاشت.

از همان سال بود که ترکمن‌ها از ایران خواستند به تعهدات خود در قبال افزایش قیمت پایبند باشد، لذا وزیر وقت نفت – آقای وزیری‌هامانه- و مدیران وی جلسات بسیاری را با ترکمنستان برگزار کرد ولی به نتیجه‌ای نرسید و حتی در دوره‌ای گاز قطع هم شد که با رایزنی‌های انجام شده، فلکه باز شد. با وجود چانه زنی بسیار میان دو کشور، هامانه از وزارت نفت کنار رفت و نوذری جایگزین وی شد. زمستان ۸۶ مصادف شد با نخستین زمستان کاری نوذری که ترکمن‌ها در یک تصمیم فوری اعلام کردند اگر ایران به تعهدات خود پایبند نباشد جریان گاز را قطع می‌کنند. آنها از سرمای شدید نهایت سوءاستفاده را کرده و توانستند تهران را به امضای تعهد خود برسانند.

۳- «در دولت گذشته قیمت گاز از ۴۲ دلار به ۳۶۰ دلار رسید.»

هنوز مرجع رسمی درباره این موضوع اطلاعات دقیقی ارائه نداده ولی در این باره باید دقت کرد ۳۶۰ دلار احتمالاً سقف قرارداد بوده و یک نقطه است و نه یک عدد ثابت که با افزایش یا کاهش عوامل مؤثر بر فرمول، افزایش یا کاهش پیدا می‌کند. در واقع این افزایش قیمت طبیعی بوده است زیرا نفت ۲۰ دلاری به بیش از ۹۰ دلار افزایش پیدا کرده بود و قطعاً افزایش قیمت گاز طبیعی بوده است. قطعاً در نفت ۴۰ دلاری قیمت گاز نسبت به نفت ۱۲۰ دلاری کاهش شدیدی داشته است و این همان جایی است که شرکت ملی گاز سکوت می‌کند. باید دقت شود فرمول نقش تعیین‌کننده‌ای دارد و قیمت‌های منطقه‌ای گاز بسیار مهم است به‌طوری که قرارداد ایران با ترکیه از اهمیت بسیاری برخوردار است و مبنای فرمول قرار گرفته است هرچند کیفیت گاز ایران با ترکمنستان متفاوت است.

اگر قرار بود قیمت ثابت ۴۲ دلار برای هر هزار متر مکعب گاز ترکمنستان ثابت در نظر گرفته شود پس قیمت گاز صادراتی ایران به ترکیه نیز باید ۵۰ دلار باشد ولی شاهد آنیم که قیمت ایران در دوره‌ای ۵۶۰ دلار و اکنون ۴۰۰ دلار است. این همان شناور بودن قیمت گاز است و به هیچ عنوان ثابت نیست، حتی در قرارداد کرسنت هم پس از دوره هفت ساله قیمت ثابت، قیمت گاز تابعی بود از قیمت نفت.

۴- «بدهی مربوط به دولت قبل است.»

همانطور که در سطور بالا اشاره شد ترکمنستان از سال ۸۴ به بعد که قیمت نفت افزایش پیدا کرده بود به‌دنبال افزایش قیمت گازش بود که خواسته‌ای منطقی اما با رویکردی اشتباه بود. به هر حال دولت قبل زیر بار تعهد رفت و افزایش قیمت را پذیرفت مانند تحمیل افزایش قیمت گاز صادراتی خود به ترکیه، به همین دلیل بود که دولت یازدهم با توجه به انتقادات تندی که به دولت قبل دارد تا امروز انتقادی در این باره مطرح نکرده است، حتی شخص وزیر نفت این بدهی را پذیرفته و انتقادی نمی‌کند زیرا به‌خوبی به مفاد قرارداد آگاه است ولی عده‌ای با کمترین اشراف به قراردادهای گازی، ۹ برابر شدن قیمت گاز را علم می‌کنند.

برای آنکه بدانیم چه اتفاقی افتاده است مثالی ساده می‌زنیم؛ فرض کنید در همین دولت قراردادی برای توسعه یکی از فازهای پارس‌جنوبی منعقد شده است و بازپرداخت‌ها از دولت آینده آغاز می‌شود. دولت آینده با مشکل تحریم مواجه می‌شود و نمی‌تواند اقساط خود را پرداخت کند و طرف خارجی طی شکایتی از ایران جریمه سنگینی را از ایران طلب می‌کند. آیا در این باره دولت قبل مقصر است؟ آیا اینکه دولت جدید بگوید این تعهد را دولت گذشته برای ما به ارث گذاشته است منطقی است؟

قطعاً پاسخ منفی است، دقیقاً همین مورد در ماجرای قطع گاز ترکمنستان رخ داده و شرکت ملی گاز ایران نتوانسته به تعهدات خود جامه عمل بپوشاند و گاز قطع شده است. حالا اینکه گفته شود قیمت گاز ۹ برابر شده برای «مصرف داخلی» توجیه خوبی است ولی مسئله اینجاست که شرکت ملی گاز با سوءمدیریت نتوانسته به تعهد خود عمل کند. شرکت ملی گاز همانطور که در بیانیه‌های خود تأکید دارد، پذیرفته که به شرکت ترکمن گاز بدهکار است و از این بابت حق را به آنها می‌دهد ولی بدان جهت انتقاد دارد که چرا گاز را قطع کرده‌اند.

گزارش یک

هادی غلامحسینی

رئیس سازمان بورس اوراق بهادار خبرداد

عرضه اوراق بدهی متناسب با ظرفیت بازار سرمایه

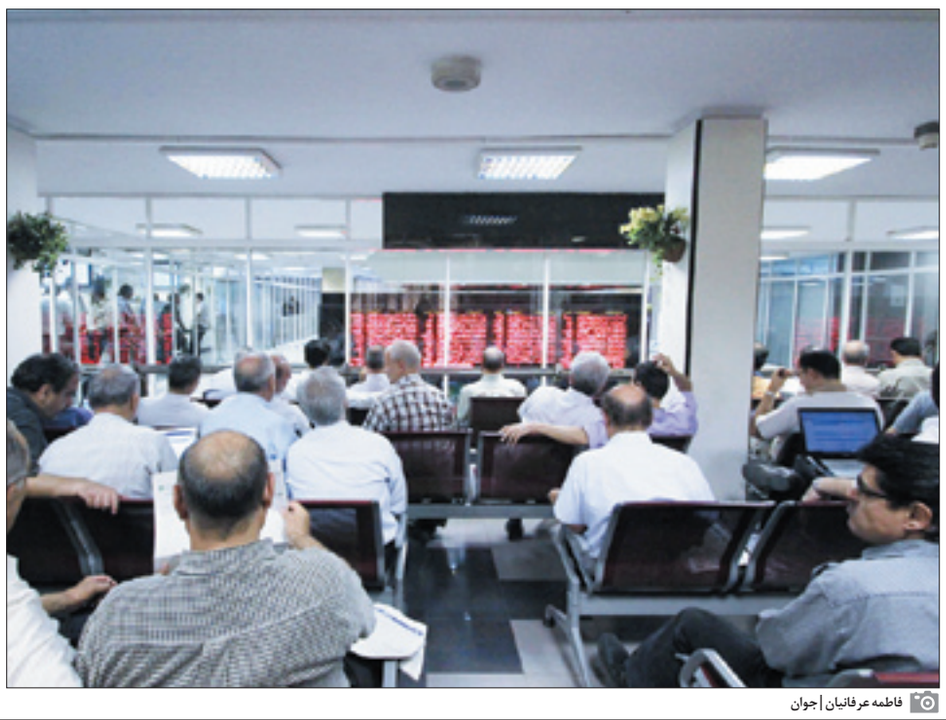

فاطمه عرفانیان | جوان

در حالی که به دلیل بسته بودن دهها نماد معاملاتی بنگاه بزرگ در بازار سرمایه هزاران میلیارد تومان دارایی بلوکه شده است و تقویت انتشار اوراق بدهی دولت و اسنادخزانه در بازار سرمایه مورد نقد برخی سهامداران قرار گرفته، رئیس سازمان بورس از بازنگری و تدوین مجدد دستورالعمل توقف و بازگشایی نمادها خبر داد و عنوان کرد: توقف نمادها یکی از مسائل مهم بازار سرمایه است و طی یک یا دو هفته آینده تعدادی از نمادهای مهم بازگشایی شود.

به گزارش «جوان»، قانونمداری و شفافیت در بازار سرمایه یکی از خواست‌های جدی اهالی تالار شیشه‌ای است و خوشبختانه گویا این امر در بازار در حال رشد است اما به دلیل ابهاماتی که طی سال‌های ماقبل در صورت‌های مالی بنگاه‌هایی چون بانک‌ها وجود داشت، سازمان بورس بالاجبار برای حمایت از حقوق تمامی بازیگران بازار سرمایه مجبور به احتیاط در بازگشایی نماد معاملاتی شرکت‌ها شده که این امر صحیح است، در عین حال به دلیل رشد بدهی‌های دولت در تمامی بخش‌ها، دولت و مجلس تکالیفی برای عرضه اوراق بدهی و اسناد خزانه در بازار سرمایه ایجاد کرده‌اند که این امر اگر توسط مدیران بازار سهام مدیریت نشود، می‌تواند به بازار آسیب بزند، از این رو باید مدیریت در حوزه عرضه سهام اولیه و همچنین اوراق بدهی و اسناد خزانه در ماه‌های پیش رو مورد توجه متولیان بازار قرار گیرد.

در شرایطی که توقف و بازگشایی نمادها مورد اعتراض برخی از سهامداران است، روز گذشته رئیس سازمان بورس اوراق بهادار در جمع تعدادی از سهامداران و فعالان حقیقی بازار سرمایه حاضر شد و به ایراد سخن پرداخت. در این نشست دوستانه که در سازمان بورس اوراق بهادار برگزار شد، شاپور محمدی مشکلات فعالان بازار سرمایه را شنید و به پرسش‌های آنها پاسخ داد. در این دیدار، فعالان و سهامداران حقیقی بازار سرمایه ضمن اذعان به صحت عملکرد رئیس سازمان بورس طی ماه‌های گذشته، از راه‌اندازی ابزارهای نوین مالی همچون «آپشن» قدردانی و مشکلات خود را مطرح کردند.

وی گفت: بسته بودن نمادها یکی از مسائل مهم بازار سرمایه است و ما بی‌وقفه به دنبال آن هستیم که طی یک یا دو هفته آینده تعدادی از نمادهای مهم بازگشایی شود. رئیس سازمان بورس ابراز امیدواری کرد تعداد نمادهای بسته در روزهای پیش رو به حداقل ممکن برسد و افزود: یکی از دلایل بسته شدن نمادها تأخیر در ارسال گزارش‌های مالی به سازمان بورس است. در برخی از کشورها مانند انگلیس گزارش‌های مالی شش ماهه و یک ساله و در برخی از کشورها همچون ایالات متحده و ایران این گزارش‌ها به صورت سه ماهه منتشر می‌شود و این زمان کوتاه، به تأخیر انتشار گزارش‌های مالی شرکت‌ها منجر می‌شود. همچنین در برخی موارد گزارش‌های مالی به سازمان بورس ارائه می‌شود، اما این گزارش‌ها در مرحله حسابرسی به دقت بیشتری نیاز دارد، لذا زمانبر است.

محمدی ادامه داد: به نحوی از انحا دستورالعمل بازگشایی نمادها با محدودیت‌هایی روبه‌رو است و بازنگری و تدوین مجدد آن در دستور کار سازمان بورس قرار دارد.

رئیس سازمان بورس، عرضه اوراق بدهی را یکی دیگر از موضوعات مهم بازار سرمایه دانست و گفت: این اوراق باید بر اساس ظرفیت بازار سرمایه منتشر شود و با تعامل بین سازمان بورس و مجلس تلاش می‌کنیم عرضه این اوراق در بودجه سال آینده با حجم متناسب بازار سرمایه باشد. سخنگوی سازمان بورس تأکید کرد: منافع مردم همواره رسالت سازمان بورس بوده و چون سهام نسبت به اوراق بدهی نقش بیشتری در بورس ایفا می‌کند و حجم زیادی از سرمایه‌گذاری‌ها را به خود اختصاص داده و منافع بیشتری درگیر آن است، بنابراین باید به آن توجه داشت. به گفته این مدیر ارشد بازار سرمایه رفع محدودیت‌های معاملات بر خط یکی دیگر از مسائل مورد توجه سازمان بورس است و دسترسی سرمایه‌گذاران برخط باید با سایرین برابری کند.

■ رفع اختلال سامانه معاملات در دستور کار سازمان بورس

رئیس سازمان بورس رفع اختلال‌های موجود در سامانه معاملات را یکی دیگر از اقدامات اخیر دانست و گفت: اختلال در سامانه معاملات بخشی از ذات رویکردهای مبتنی بر فناوری اطلاعات است و طی ماه‌های گذشته تلاش گسترده‌ای برای به‌روزرسانی این سامانه صورت گرفته و مشکلات آن در سال آینده به حداقل ممکن خواهد رسید. محمدی به راه‌اندازی معاملات آپشن اشاره کرد و گفت: به اعتقاد من ابزارهای نوین مالی باید به صورت کامل راه‌اندازی شود و به زودی اختیار فروش نیز به اختیار خرید اضافه خواهد شد. سخنگوی سازمان بورس افزود: تکثر ابزارهای مالی، تنوع بازار سرمایه و توسعه آن را به همراه دارد و یکی از مهم‌ترین مسائل پیش روی سازمان است. مقایسه اجمالی مدیریت بازار سرمایه با بازار سرمایه دولت‌های نهم و دهم نشان از آن دارد که قانونمداری، شفافیت و تکریم شخصیت تمامی بازیگران بازار سرمایه در این دوره بهبود یافته که این امر ضامن توسعه فرهنگ سهامداری در کشور ایران است.

لازم به ذکر است رئیس پیشین و فعلی بازار سرمایه به دلیل برخورداری از معلومات تجربی و آکادمیک تخصصی در بازار سرمایه، تلاش کرده‌اند این بازار بر اساس قانونمداری و شفافیت مدیریت شود، اما باید توجه داشت در شرایطی که اقتصاد بازار بورس با رکود نسبی مواجه است و بخشی از نمادهای بورسی به دلیل اهمال سازمان حسابرسی در گذشته جهت افزایش استانداردهای حسابداری و سایر چالش‌ها با توقف روبه‌رو هستند، مدیران بازار باید عرضه‌های اولیه و همچنین انتشار اوراق بدهی دولتی و اسناد خزانه را حداقل تا بهبود بازار و بازگشایی برخی از نمادها به تأخیر بیندازند.

گزارش ۲

«جوان» از یک شگرد بانکی برای پرداخت تسهیلات نجومی گزارش می‌دهد

اعطای وام ۲هزار میلیاردی بدون وثیقه!

بدهی‌های معوق و دارایی‌های منجمد بانک‌ها در حالی دلیل اصلی تنگنای مالی در اقتصاد ایران عنوان می‌شود که به نظر می‌رسد معوق‌سازی تسهیلات بانکی که تا پیش از این در شعب بانکی انجام می‌شد، هم اکنون به برخی از شرکت‌های تابعه بانک‌ها انتقال یافته است، به‌طوری که تنها در یک نمونه از این شرکت‌های تابعه بانکی، وام ۲هزار میلیاردی بدون اخذ وثیقه به یک فرد ۲۶ساله سفارش شده از سوی مدیریت پرداخت شده است، حال چون تحقیقات نشان از گسترش این پدیده در شبکه بانکی دارد به نظر می‌رسد موج بعدی بدهی‌های معوق بانکی از شرکت‌های تابعه و اقماری بانک‌ها سر بر خواهد آورد.

به گزارش «جوان»، حجم بدهی‌های معوق بانکی ارقامی در حدود ۱۰۰ تا ۲۰۰هزار میلیارد تومان عنوان می‌شود که تنها بخشی از این دارایی‌های بادرفته بانکی می‌توانست امروز جان تازه‌ای به اقتصاد در رکود مانده ایران ببخشد، حال در شرایطی که نهادهای نظارتی و افرادی چون دادستان کل کشور و همچنین داستان محترم تهران، بارها به بانک مرکزی و شبکه کنترل داخلی بانک‌ها و مجموعه حراستی این بخش‌ها تأکید داشته‌اند که تسهیلات بانکی باید بر اساس ضوابط و وثایق لازم پرداخت شود، ولی به نظر می‌رسد معوق‌سازی منابع بانکی از شعبه به شرکت‌های اقماری بانک‌ها هجرت کرده است تا دیگر کسی به سادگی متوجه تخلفات نشود.

■ ارائه وثیقه شاید بعد از اخذ وام

برخی بانک‌ها بدون اخذ وثایق لازم از طریق شرکت‌های تابعه تسهیلات قابل‌ملاحظه‌ای را با سفارش مدیران به اشخاص حقیقی و حقوقی پرداخت می‌کنند، این در حالی است که بعد از ارائه تسهیلات به این افراد یا پول‌ها به‌طور کل به باد می‌رود یا اینکه فرد تسهیلات گیرنده، ۱۰ درصد از تسهیلات دریافتی از بانک را صرف خرید یک زمین یا ملک می‌کند تا این وثیقه را در شرکت اقماری و تابعه بانک به عنوان وثیقه و ضمانت قرار دهد، این در حالی است که اخذ وثیقه بعد از پرداخت وام اگرچه امری خنده‌دار به نظر می‌رسد اما این رانتی است که در عین ناباوری نصیب خیلی از افراد شده است.

هدایت وام‌های کلان به شرکت‌های خودی در شرایطی به روندی عادی تبدیل شده است که نبود شفافیت و رهگیری منابع بانک‌ها مشکل بزرگی را برای سیستم بانکی به‌وجود آورده است، به‌طوری که در یکی از موارد ۲۰۰ میلیارد تومان وام به طور غیرقانونی به جوانی ۲۶ ساله پرداخت شده است.

هر روزه زوایای جدیدی از فساد و تخلفات بانکی به پرده می‌آید و در این میان روابط شخصی و خانوادگی نقش مهمی را ایفا می‌کند. به این اظهارات جعفری‌دولت‌آبادی دادستان تهران توجه کنید: «مطابق تحقیقاتی که از متهم یکی از پرونده‌های بانک «س» انجام شده مشخص شد اکثر شرکت‌های این فرد صوری بوده و به اذعان وی با همراهی اقوامش چندین شرکت صوری ایجاد کرده و در پوشش این شرکت‌ها از بانک سرمایه وام دریافت کرده بود، این بدهکار بانکی همچنین مدعی است تمام وام‌هایی که در پوشش شرکت‌های صوری از بانک «س» گرفته در واردات فرآورده‌های گوشتی و دامی هزینه کرده و با ضرر همراه بوده است.»

■ تخلف ۲۰۰ هزار برابری

در یکی از این موارد که متعلق به چند ماه است بانک «س» تصمیم می‌گیرد به یکی از شرکت‌های زیرمجموعه خود ۲۰۰ میلیارد تومان وام عرضه کرده و بدون اخذ وثیقه ملکی ۲۰۰ هزار برابر سرمایه این شرکت به آن تسهیلات پرداخت کند. بر اساس نامه‌ای که به امضای مدیریت این بانک رسیده است به قائم مقام مالی مدیرعامل دستور داده می‌شود بر اساس مصوبه هیئت مدیره بانک «س» استفاده از تسهیلات این بانک برای شرکت‌های زیر مجموعه بلامانع است. استدلال مصوبه مذکور اشاره به اساسنامه شرکتی است که بر مبنای آن شرکت‌های تابعه می‌توانند از تسهیلات بانکی بهره‌مند شوند اما در مورد این پرونده مانعی جدی وجود دارد که بسیار بعید است مدیران این بانک از آن بی‌اطلاع باشند و آن تبصره ۴ ماده ۱۵ سیاست‌های پولی و اعتباری نظام بانکی کشور است.

بر مبنای این ضابطه اعطای تسهیلات توسط مؤسسات اعتباری به شرکت‌های تحت پوشش -به صورت مستقیم و غیرمستقیم- تحت عنوان ممنوع است و به نظر می‌رسد این اقدام به جهت اعطای ساده‌تر وام به شرکت‌های تابعه با محدودیت‌های بسیار کم است. با توجه به اینکه شرکت‌های زیرمجموعه خودی هستند نگرانی خاصی در اعطای تسهیلات به آنها وجود ندارد. در گام بعدی که وام به شرکت‌های تابعه اعطا شد سفارش‌های لازم انجام شده و با معرفی افراد خاص به این شرکت‌ها مبالغ سنگینی تحت عناوین مختلف و با کمترین نظارت به آنها پرداخت می‌شود.

در این مورد خاص بانک «س» با نقض تبصره ۴ ماده ۵ سیاست‌های پولی اعتباری و نظارتی سیستم بانکی کشور سایر بندهای این سیاست‌ها را نیز نقض می‌کند. مثلاً ماده ۱۵ این قانون اشاره می‌کند که مجموع تسهیلات و تعهدات هر ذی‌نفع واحدهای تولیدی و غیرتولیدی به ترتیب ۱۵ و ۵ درصد سرمایه پایه مؤسسه اعتباری تعیین می‌شود و اعطای تسهیلات خارج از سقف‌های اشاره شده منوط به کسب موافقت بانک مرکزی خواهد بود پس با احتساب سرمایه ۴۰۰ میلیارد تومانی بانک «س» سقف اعطای وام به ذینفعان برابر ۲۰ میلیارد تومان است.

با این حال بانک «س» در تخلفی آشکار تصمیم گرفت به یکی از شرکت‌های تابعه خود ۱۵ برابر سقف مجاز وام پرداخت کرده است. اکنون که وام به شرکت‌های تحت پوشش پرداخت شده است، مسیر برای اعطای غیرمستقیم این مبالغ به طرف‌های عمدتاً غیرمعتبر هم فراهم شد. برای مثال در تاریخ ۹۵/۶/۲۴ شرکت «ت. ت. س. ق» طی انتقاد قرارداد مضاربه با شرکتی به‌نام «الف. ت. ه» مبلغ ۲۰۰ میلیارد تومان به این شرکت پرداخت می‌کند.

جالب است بدانید این شرکت در تاریخ ۱۱ آبان ۱۳۹۴ به صورت مسئولیت محدود و با سرمایه یک میلیون تومان تأسیس شده است. حال سؤال اینجاست چطور شرکتی که کمتر از یک‌سال از تأسیس آن می‌گذرد و سرمایه آن فقط یک میلیون تومان است موفق می‌شود ۲۰۰ هزار برابر سرمایه خود در قالب یک قرارداد مضاربه وام دریافت کند؟! سود این مضاربه هم ۲۷ درصد تعیین شده که این خود خلاف قواعد قرارداد مضاربه است و مصداق کامل رباست اما مسئله مهم‌تر موضوع ضمانت‌نامه‌های دریافتی است که امکان دریافت اصل سرمایه را نیز از بین می‌برد چه رسد به سود آن! مدیرعامل شرکت تابعه به همین دلیل طی نامه‌ای به آقای «م» رئیس هیئت مدیره این بانک در چهارم آبان ماه می‌نویسد: در قرارداد مضاربه‌ای که با شرکت «الف. ت. ه» در مهر ماه امضا شده است باید گفت که این شرکت نتوانسته طبق قانون وثیقه ملکی ۳۰۰ میلیارد تومانی را در اختیار شرکت قرار دهد دستور دهید تا این شرکت هر چه زودتر تضامین لازم را در اختیار شرکت «ت. ت. س. ق» قرار دهد. این نامه بدان معناست که ۲۰۰ میلیارد تومان از منابع کشور در اختیار شرکتی کاغذی قرار گرفته است که مشخص نیست بازپرداخت شود یا خیر و هنوز هم خبری از وثیقه و ضمانتنامه نیست. جوانان بی‌تجربه‌ای که بازیچه تعدادی خاص قرار گرفتند بزرگ‌ترین قربانیان بازی بانکی شده‌اند.

جوابیه

ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا: قاچاق ۱۵/۵ میلیارد دلار است

ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا و ارز در واکنش به مطلب ۱۳دی ماه روزنامه «جوان» که در این مطلب به نقل از رئیس کمیسیون اقتصادی مجلس و رئیس صندوق ضمانت صادرات حجم قاچاق ۲۲میلیارد عنوان شده بود، جوابیه‌ای را به این رسانه ارسال کرده است که به همراه توضیحات جوان در پی می‌آید.

در جوابیه ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا آمده است: تهیه و برآورد آمار حجم قاچاق کالا براساس تکلیف مصرح قانونی وفق ماده ۱۶ قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز که این ستاد را مأمور و موظف به تهیه و برآورد آمار در این زمینه کرده است و براساس روش‌های متداول علمی دنیا و با استفاده از تجربیات اقتصاددانان، توسط کارگروه تهیه و جمع‌آوری آمار قاچاق کالا متشکل از دستگاه‌های ذی‌ربط از جمله وزارتخانه‌های صنعت، معدن و تجارت، بهداشت، جهاد کشاورزی، اطلاعات و دستگاه‌هایی چون گمرک، آمار و بانک مرکزی همه ساله انجام و اعلام می‌شود که در سال ۹۴ نیز بر سیاق سنوات گذشته برآورد ۱۵/۵ میلیارد دلار انجام و بارها از رسانه‌ها اعلام شده است، با این حال متأسفانه آن روزنامه طی یک‌سال گذشته برای چندمین بار در تضاد با منافع ملی و برخلاف نظرات صریح مقام معظم رهبری که از ان قلت و زیر سؤال بردن آمار دستگاه‌های رسمی برحذر داشته و این کار را تقبیح نموده و غلط دانسته‌اند، مبادرت به زیر سؤال بردن آمار این ستاد کرده و مجموعه دست‌اندرکاران را متهم به آمارسازی نموده است، این در حالی است که خبرنگاران روزنامه و نویسنده مطلب بارها نسبت به علمی و قانونی بودن آمار توجیه شده است اما گویا خواب‌زده را نتوان بیدار کرد که البته این ستاد پیگیری حقوقی موضوع را حق خود می‌داند. شایسته است توجه فرمایید که مبارزه با قاچاق کالا و ارز موضوعی ملی است و زیر سؤال بردن زحمات دست‌اندرکاران مبارزه با قاچاق کالا القای ناکارآمدی نظام را در پی داشته، که بعید است مدنظر دست‌اندرکاران آن روزنامه باشد. استناد نویسنده مطلب به سخنان کسانی که مسئولیتی در زمینه تهیه، برآورد و اعلام آمار قاچاق کالا در کشور ندارند، هیچ وجاهتی ندارد.

در پایان توجه شما و دست‌اندرکاران آن روزنامه را به بیانات مقام معظم رهبری مدظله‌العالی درباره تقبیح زیر سؤال بردن آمار دستگاه‌های مسئول جلب می‌کنیم.

بیانات رهبر معظم انقلاب در دیدار رئیس و مسئولان قوه‌قضائیه در ششم تیرماه ۱۳۹۰ «قوه مجریه گزارش می‌دهد یکی پیدا می‌شود آقا از کجا معلوم این آمارها درست باشد و تشکیک ایجاد می‌کند. عین همه قضیه در مورد قوه مقننه هم است، نمی‌شود زحمات یک مجموعه انسانی فعال را با یک ان قلت بیجا و القای شبهه بی‌مورد، همه را انسان زیر پا له کند، این غلط است.

■ پاسخ «جوان»:

طبق قانون دیگران نیز می‌توانند برآورد خود را از قاچاق بگویند

همانطور که نویسنده جوابیه فوق اشاره داشته‌اند موضوع قاچاق کالا و ارز موضوعی ملی است و مبارزه با این پدیده شوم و اقتصاد برانداز که رهبر معظم انقلاب چندی پیش قاچاق را همچون خنجری به پشت نظام دانستند، عزمی ملی می‌طلبد که آحاد مردم از جمله اهل رسانه، اصناف، نمایندگان مجلس و... باید در این زمینه مشارکت جدی داشته باشند چراکه دود قاچاق کالا و ارز چه به شکل ورودی‌اش و چه به شکل خروجی به چشم ۸۰ میلیون ایرانی می‌رود.

از سوی دیگر باید متذکر شد روزنامه جوان به نقل از رئیس کمیسیون اقتصادی مجلس، حجم ۲۲میلیاردی قاچاق کالا و ارز را انعکاس داده بود که این مورد را رئیس صندوق ضمانت صادرات نیز همچون پورابراهیمی در رسانه ملی مطرح کردند، حال اگر چه از نظر ستادمبارزه با قاچاق کالا و ارز استناد به اظهارات این افراد در مورد حجم قاچاق کالا و ارز از هیچ‌گونه وجاهتی برخوردار نیست، اما باید عنوان داشت ادامه ماده ۱۶ قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز (همان قانونی که در جوابیه ستاد را مسئول انتشار آمار قاچاق دانسته است)، آمده که این امر (یعنی انعکاس آمار قاچاق از سوی ستاد) مانع از انجام تکالیف سایر دستگاه‌های مربوط نمی‌شود، این بدان معنی است که دستگاه‌های دیگر نیز می‌توانند آمارها و برآوردهای خود را از قاچاق بخش مربوطه خود عنوان کنند و جالب‌تر آنکه در تبصره ۲ ماده ۱۶ قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز - ستاد موظف است گزارش مربوط به تمامی آمار و اطلاعات قاچاق کالا و ارز از جمله میزان کشفیات و برآورد حجم و تحلیل آن را هر سه ماه یکبار به کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی ارائه نماید. حال باید دید چگونه است که رئیس کمیسیون اقتصادی که هر سه ماه یکبار طبق قانون باید آمار ارائه شده توسط ستاد مبارزه با قاچاق کالا را رؤیت کند، آمار دیگری از قاچاق کالا و ارز را انعکاس می‌دهد و در همین تفاوت و تناقضات از آمارها مجلس طرح تحقیق و تفحص از روند مبارزه با قاچاق کالا و ارز را تصویب می‌کند.

از سوی دیگر رئیس سازمان غذا و دارو و معاون وزیر بهداشت در تاریخ ۱۳۹۴/۰۶/۱۱، برآوردش از ارزش کالاهای قاچاق در حوزه غذا و داروی کشور را حدود ۱۰ میلیارد دلار عنوان کرده که این آمار با آمارهای زحمتکشان حوزه مبارزه با قاچاق کالا و ارز متفاوت است و به نظر می‌رسد در دولت باید یک هماهنگی صورت بگیرد تا بین کالاهای قاچاق موجود در بازارها، اظهارات مسئولان دولتی، اصناف و آمارهای ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز تطابق بیشتری وجود داشته باشد تا مردم ایران سردرگم نشوند.

در پایان باید متذکر شد این رسانه هیچ‌گاه زحماتی که دست‌اندرکاران مبارزه با قاچاق کالا و ارز متحمل می‌شوند را زیر سؤال نمی‌برد و اتفاقاً از افرادی که در این مسیر قدم برمی‌دارند باید قدردانی کرد.

گزیده خبر

گزارش مرکز آمار از نرخ رشد پایین بخش صنعت

«رکود تولید» تأیید شد

در حالی پیشتر اعلام شده بود نرخ رشد گروه صنعت در شش ماهه ۹۵ به ۹/۱ درصد رسیده که گزارش مشروح و جدید مرکز آمار نشان می‌دهد، نرخ رشد صنعت تنها ۳/۷ درصد بوده و مابقی این رشد مرهون صادرات نفت و گاز بوده است.

بخش تولید کشور چند سالی است که گرفتار رکود بوده و به رغم تمام شعارها و برنامه‌ها، هنوز گره از کار این بخش باز نشده و هر روز خبر تعطیلی واحدهای تولیدی در نقاط مختلف کشور به گوش می‌رسد.

دولت برای مقابله با این موضوع پرداخت تسهیلات ۱۶ هزار میلیاردی را برای کمک به بخش تولید رونمایی کرد اما عدم‌همکاری سیستم بانکی در پرداخت این تسهیلات باعث شد کمتر تولیدکننده‌ای امکان دریافت این تسهیلات را پیدا کند، البته بخش زیادی از این تسهیلات هم به عنوان استمهال بدهی‌ها پرداخت شده است. رکود در بخش تولید در حالی هر روز افزایش می‌یابد که مسئولان پیشتر خبر از رشد ۹/۱ درصدی گروه صنعت در ششه ماهه سال ۹۵ داده بودند اما انتشار گزارش اخیر مرکز آمار ایران نشان از آن دارد که رکود صنعت کشور همچنان برقرار بوده و نرخ رشد اعلامی در این حوزه مدیون افزایش صادرات نفت خام و گاز طبیعی بوده است. مرکز آمار ایران در گزارش جدید خود از نرخ رشد در شش ماهه ۹۵ اعلام کرد: «رشته فعالیت‌های گروه کشاورزی ۵/۹، گروه صنعت ۹/۱ و گروه خدمات ۰/۵ درصد نسبت به دوره مشابه سال قبل، رشد داشته است. رشد گروه صنعت عمدتاً ناشی از افزایش صادرات نفت خام و گاز طبیعی بوده است.»

بررسی جداول مرکز آمار نشان می‌دهد، در گروه صنعت بالاترین سهم رشد به بخش استخراج نفت خام و گاز طبیعی با ۷۴/۹ درصد اختصاص دارد. همچنین نرخ رشد در سایر معادن منفی ۴/۷ درصد، تأمین آب و برق و گاز طبیعی ۷/۲ درصد، ساختمان منفی ۹/۷ درصد و معدن ۵۳/۸ درصد اعلام شده است. بر اساس این جدول، نرخ رشد صنعت در شش ماهه امسال تنها ۳/۷ درصد بوده است.